

Obecnie dynamiczny rozwój modeli językowych sztucznej inteligencji (AI), takich jak ChatGPT, zaczyna odgrywać znaczącą rolę w edukacji, rzucając nowe światło na wiele aspektów tradycyjnej edukacji akademickiej. Jednym z najistotniejszych zagadnień, z którymi w pierwszej kolejności powinna się zmierzyć akademia jest zagadnienie plagiatu i oryginalności prac studenckich, a także naukowych. Ten międzynarodowy projekt badawczy koncentruje się na wpływie jaki narzędzia sztucznej inteligencji mają na standardy akademickie na studiach prawniczych we wskazanym wyżej zakresie, skupiając się głównie na ChatGPT. Głównym jego celem jest ustalenie w jaki sposób dotychczasowe rozumienie plagiatu oraz oryginalności pracy pozostaje aktualne w nowej rzeczywistości (w dwóch różnych systemach prawnych), a w konsekwencji, jak do niej powinny zaadaptować się uniwersytety. Hipoteza zakłada istnienie znaczącej różnicy w postrzeganiu tych narzędzi między studentami a kadrą akademicką, co może mieć dalekosiężne konsekwencje dla przyszłości edukacji prawniczej. Ma to o tyle znaczenie, że konsekwencje stwierdzenia plagiatu lub nieuczciwości akademickiej w pracy studenta prawa lub akademika może potencjalnie spowodować postępowanie dyscyplinarne, zatrzymanie awansu naukowego, utratę szacunku w środowisku akademickim i zawodowym, a także poważne przeszkody w dalszej karierze prawniczej czy naukowej, co podkreśla znaczenie jasnych wytycznych i standardów etycznych w stosowaniu AI w edukacji prawniczej.

Projekt rozpoczyna się od przeglądu literatury dotyczącej wykorzystania narzędzi AI w edukacji, w której odwołuje się do problematyki plagiatu i oryginalności. Analizie poddane zostaną polityki edukacyjne uniwersytetów w Polsce i Anglii, co pozwoli na uchwycenie różnic kulturowych i systemowych w podejściu do tych zagadnień. Kraje te reprezentują bowiem dwa odrębne systemy prawa, zaś wyzwanie, które postawiły przed akademią różnorodność narzędzi AI jest tożsame. Następnie, poprzez przeprowadzenie badań ankietowych wśród studentów i wykładowców, badacze podejmą się ustalenia, czy i jakie są różnice w sposobie korzystania z narzędzi AI, podejściu do możliwości korzystania z nich oraz ich wpływu na prace tworzone przez społeczność akademicką.

Kluczową częścią projektu są badania na grupach fokusowych, które mają na celu zgłębienie indywidualnych doświadczeń i opinii uczestników w korzystaniu z dostępnych narzędzi AI, które umożliwiają wsparcie (lub wyręczenie) korzystającego z samodzielnego napisania tekstu. O ile badania ankietowe pozwolą na ustalenie, co osoby badane deklarują i jakie są ich odczucia w związku z korzystaniem z narzędzi AI, jak i ich wpływu na oryginalność prac, to badania w grupach fokusowych pozwolą na ustalenie zgodności tych deklaracji z rzeczywistym zachowaniem uczestników. Dodatkowo ich celem jest pokazanie, w jaki sposób badani (z różnych grup) korzystają z narzędzi AI mogących służyć jako "wsparcie" dla pisania prac.

Rezultatem projektu będzie zdiagnozowanie obecnego stanu rzeczy, tj. przede wszystkim, w jaki sposób narzędzia AI wpłynęły na zmianę pojęcia "oryginalności" pracy oraz w oparciu o uzyskane wyniki - sformułowanie praktycznych rekomendacji dla prawniczych środowisk akademickich. Projekt stanowi więc wsparcie dla wyzwań związanych z rosnącą obecnością AI w edukacji. W naszym przekonaniu osiągnięty rezultat umożliwi znalezienie równowagi między entuzjastami nowych technologii a ich krytykami, oferując zrównoważony pogląd na rolę narzędzi AI w kształtowaniu przyszłości edukacji prawniczej, a także dostarczy wskazówek dla innych niż prawo dyscyplin.